

Zienswijzennota
Omgevingsvergunning Buitengebied,
crematorium Groenloseweg 2 Haarlo (2023)

25 februari 2025

Zienswijzennota

Omgevingsvergunning
Buitengebied, crematorium
Groenloseweg 2 Haarlo (2023)

Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. Algemene toelichting ontwerp-omgevingsvergunning
3. Vervolg procedure
4. Overzicht indieners zienswijzen (*niet in digitale versie*)
5. Samenvatting en beoordeling zienswijzen per indiener
6. Integrale weergave ingediende zienswijzen

1. Inleiding

Het ontwerpbesluit van de omgevingsvergunning voor uitbreiding van de capaciteit van het crematorium van maximaal 800 naar maximaal 1.300 crematies per jaar, heeft van 16 mei tot en met 26 juni 2024 ter inzage gelegen. De gemeente heeft in die periode van terinzagelegging vier schriftelijke zienswijzen ontvangen.

Deze zienswijzennota geeft een overzicht van de indieners van zienswijzen, de inhoud van de zienswijzen, de beoordeling ervan en de eventueel daaruit voortvloeiende aanpassingen van de ontwerp-omgevingsvergunning.

2. Algemene toelichting ontwerp-omgevingsvergunning

Rondom Rouw heeft sinds 2017 aan de Groenloseweg 2 in Haarlo het crematorium “Hart van Berkelland”. In 2015 is hiervoor een bestemmingsplan vastgesteld. Dit bestemmingsplan staat een crematorium toe met de restrictie van maximaal 800 crematies per jaar, en verstrooiingen op daarvoor aangewezen locaties.

Na de opening is het aantal crematies (boven verwachting) sterk toegenomen. De verwachting is dat het aantal van 800 crematies per jaar niet meer voldoende is, om aan alle verzoeken te kunnen voldoen. Rondom Rouw wil daarom de capaciteit uitbreiden naar maximaal 1.300 crematies per jaar, en de strooivelden op haar terrein ook uitbreiden. Fysiek verandert er niets.

Hiervoor is een omgevingsvergunning (met afwijking van het bestemmingsplan) nodig. Het verzoek is vóór 1 januari 2024 (inwerkingtreding Omgevingswet) ingediend, en kan derhalve onder de “oude” wetgeving afgerond worden. Met dit besluit geven wij het crematorium ruimte om te voldoen aan de groeiende vraag naar crematies.

3. Vervolg procedure

De omgevingsvergunning (uitgebreide procedure) voor het uitbreiden van het maximaal aantal crematies per jaar en de strooivelden, wordt door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Berkelland verleend. Hierbij wegen zij de in deze zienswijzennota beschreven, en integraal opgenomen, zienswijzen mee in hun uiteindelijke besluit.

Na de verlening wordt dit gepubliceerd, en aan de indieners van een zienswijze toegezonden. Gedurende een periode van zes weken kan dan iedere belanghebbende die het niet met het besluit eens is, beroep instellen bij de Rechtbank Gelderland.

De omgevingsvergunning treedt direct na verlenen in werking. Dit is echter niet het geval tegen die onderdelen waartegen een voorlopige voorziening wordt ingesteld. Deze treden eventueel pas in werking na uitspraak van de voorzieningenrechter of de Rechtbank.

4. Overzicht indieners zienswijzen

nr.	naam	adres	postcode en plaats
1			
2			
3			
4			

5. Samenvatting en beoordeling zienswijzen per indiener

Indieners 1

Samenvatting zienswijze en reactie

Indieners 1 wonen direct aansluitend aan het gebied van het crematorium. En dan vooral aan de zijde van het parkeerterrein.

De volgende zienswijzen brengen zij in:

- 1.1. Bij de vaststelling van het bestemmingsplan is toegezegd dat er niet meer dan 800 crematies per jaar zouden plaatsvinden. Door de initiatiefnemer is kleinschaligheid met aandacht voor de nabestaanden beloofd. Die belofte lijkt te worden verbroken.

Reactie:

Door indiener wordt niet onderbouwd welke toezeggingen er precies zijn gedaan. Niet door wie, en wat deze inhouden.

In het vastgestelde bestemmingsplan (2015) is een maximale capaciteit van 800 crematies per jaar opgenomen. Dit leek, met de kennis van toen, een hoeveelheid die nooit gehaald zou gaan worden. Tijden en keuzes van mensen veranderen, en met de kennis van nu blijkt dit anders. Gelet op de verwachte toekomstige (lokale) behoefte is er nu reden om een hogere capaciteit toe te staan. Er gaat geen sprake zijn van dubbele diensten. En bovendien beschikt het crematorium over slechts 1 oven. Dit blijft ook zo. In die zin blijft het ook met de verhoging van de capaciteit een kleinschalig crematorium, waarbij aandacht voor de nabestaanden voorop staat.

- 1.2. Omwonenden verwachten ernstige toename van verkeer- en parkeerbewegingen. Het gebeurt nu al vaker, dat voertuigen buiten het parkeerterrein parkeren, waaronder het terrein van indieners. Dat gaat alleen maar vaker voorkomen.

Reactie:

In het bestemmingsplan 'Buitengebied, Crematorium Haarlo 2014' staat een parkeernorm van minimaal 160 en maximaal 170 parkeerplaatsen. In de ontwerpvergunning is parkeergelegenheid voor 161 parkeerplaatsen opgenomen (het bestaande aantal). Dat aantal parkeerplaatsen voldoet ruimschoots aan de parkeernormen van het CROW (landelijk kennisplatform van richtlijnen voor civiele werken), die uitgaat van 25,1 tot 35,1 parkeerplaatsen per dienst.

De gevraagde afwijking moet het mogelijk maken om per jaar in plaats van 800 crematies, 1.300 crematies uit te voeren. Daarbij beschikt het crematorium, naast 1 oven, ook over (slechts) 1 aula. Meerdere diensten tegelijkertijd zijn daardoor niet mogelijk. Dit is ook niet de wens van het crematorium, gelet op de aandacht voor de nabestaanden die zij willen (blijven) geven.

De capaciteit van het parkeerterrein verandert met de vergunning niet. Het blijven 161 parkeerplaatsen, waarmee het voldoet aan de normen uit het bestemmingsplan. Nu het niet mogelijk is om meerdere diensten gelijktijdig plaats te laten vinden, omdat er maar 1 aula aanwezig is, leidt de toename van het aantal toegestane crematies ook niet tot een grotere parkeerbehoefte.

Uit waarnemingen en ervaringscijfers van de afgelopen jaren, blijkt dat gemiddeld ruim minder dan 50 auto's naar een crematie komen. Dit strookt ook met de landelijke trend. Uitgaande van een gemiddelde bezetting van 2 à 3 personen per auto, leidt dit tot ongeveer 125 bezoekers. De cijfers, verstrekt door het crematorium, laten daarbij zien dat het gemiddeld aantal bezoekers per crematie (inclusief een condoleance) tussen 2021 en 2024 schommelde van 48 tot 70:

Jaar	Gemiddeld aantal bezoekers per crematie (inclusief condoleance)
2021	48,3 bezoekers
2022	61,6 bezoekers
2023	70,4 bezoekers
2024 (tot oktober)	63,3 bezoekers

Dat is derhalve lager dan de normen van het CROW. De capaciteit van de aula is ongeveer 190 personen. De parkeercapaciteit van 161 parkeerplaatsen is dus nog altijd zeer ruim bemeten. Dat incidenteel, bij een zeer druk bezochte crematie (of condoleance), enige parkeerdruk in de omgeving ontstaat, rechtvaardigt niet dat op die incidentele situaties de parkeerbehoefte afgestemd moet worden. Wij vinden het niet in overeenstemming met een goede ruimtelijke ordening (zuinig ruimtegebruik) om parkeercapaciteit te ontwerpen op incidenten.

Vooraf is niet altijd goed in te schatten hoeveel bezoek een crematie (en/of condoleance) krijgt. Deze vraag wordt vooraf wel altijd gesteld. Als aangegeven wordt dat meer dan 500 bezoekers worden verwacht, schakelt het crematorium zelf verkeersbegeleiders in.

- 1.3. Door deze uitbreiding wordt de natuur zwaarder belast. Tegenwoordig moet CO₂, stikstof en fijnstof zoveel mogelijk gereduceerd worden. Deze uitbreiding past daar niet in. Daarbij is de te verwachten stikstofdepositie berekend met AERIUS. Hiervan is bekend dat er grote foutmarges zijn. Het bevoegd gezag mag niet uitgaan van de AERIUS-berekening.

Reactie:

Door juist op deze locatie ruimte te geven voor (iets) meer crematies, voortkomend uit de toegenomen vraag vanuit de omgeving, is het niet nodig dat voor een (nu nog lokale) crematie grotere afstanden worden afgelegd. Het gehele bezoek voor zo'n crematie zou zich dan moeten gaan verplaatsen naar bijvoorbeeld Zutphen, Doetinchem of Usselo. Hierdoor worden (veel) meer kilometers per auto afgelegd, met derhalve een grotere uitstoot van de genoemde stoffen.

De berekening van de stikstofdepositie is gemaakt aan de hand van de meest recente versie van de AERIUS-calculator. De verschillevecten van de emissies van zowel 800 als van 1.300 crematies per jaar op natuurgebieden is berekend. Het gebruik van de AERIUS-calculator is dwingend voorgeschreven. De aan de berekening ten grondslag liggende gegevens van de gebruiker zijn als bijlage bij de toelichting gevoegd en daarmee voor een ieder inzichtelijk.

Uit de stikstofberekening van de gebruiksfase blijkt dat een uitbreiding naar 1.300 crematies per jaar niet leidt tot een toename van stikstofdepositie ter plaatse van enig Natura 2000-gebied. Significante gevolgen vanwege de stikstofdepositie zijn daarmee uitgesloten.

- 1.4. Bij een crematie worden schadelijke stoffen uitgestoten. Bij uitbreiding van het aantal crematies wordt de luchtkwaliteit verder aangetast.

Reactie:

Bij de vaststelling van het bestemmingsplan is al rekening gehouden met een bedrijfsduur van de crematieoven van 8.760 uur. Dit is een worst case benadering, waarbij de grenswaarden van diverse verontreinigende stoffen niet worden overschreden. De uitbreiding van het aantal crematies blijft binnen de grenzen van die worst case benadering. De uitbreiding van het aantal crematies zorgt derhalve dan ook niet voor een verslechtering van de luchtkwaliteit 'in betekenende mate' (NIBM-tool; wetgeving luchtkwaliteit).

Op grond van het aantal verkeersbewegingen ter plaatse, en ook na uitbreiding van het aantal crematies, leidt dit project (eveneens op grond van de NIBM-tool) ook niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit met ten minste 3%. Een eventuele (zeer kleine) verslechtering wordt daarmee 'in niet betekenende mate' beschouwd.

- 1.5. Is voor de uitbreiding van de strooivelden gekeken naar de gevolgen voor het grondwater en het bodemleven?

Reactie:

Ter plaatse van de nieuwe strooivelden en het bestaande strooiveld is een hernieuwd en actueel bodemonderzoek uitgevoerd. De resultaten van dat uitgevoerde onderzoek geven geen aanleiding voor het uitvoeren van een nader bodemonderzoek. In de afgelopen jaren hebben zich ook geen incidenten voorgedaan.

De ingerichte strooivelden, zijn grasvelden op zandige of oppervlakkig bezande, droge(re) gronden. Er worden geen eisen gesteld aan de grondwaterstand en er is geen principiële voorkeur voor een bepaalde grondwaterstand. Het terrein moet wel goed begaanbaar zijn. De Inspectierichtlijn Lijkbezorging stelt wel het aantal verstrooiingen op maximaal 90 per hectare per jaar. Dit, mede in verband met de bodem(gesteldheid).

- 1.6. In de ruimtelijke onderbouwing staat dat de woning van indieners meer dan 30 meter van het parkeerterrein ligt. En er daardoor geen geluidhinder is. Dit is een aanname. De werkelijkheid is anders. De hinder neemt met de uitbreiding van het aantal crematies toe.

Reactie:

Op grond van de VNG-brochure geldt voor een gemengd gebied een richtafstand voor wat betreft geluid van 30 meter tot geluidgevoelige objecten. De gevel van de dichtstbijzijnde woning (die van indieners) staat op meer dan 30 meter afstand (zo'n 60 meter) vanaf het parkeerterrein bij het crematorium. De aan te houden richtafstand wordt gehaald en het college heeft daaruit mogen concluderen dat er op voorhand geen geluidsoverlast ter plaatse van de woning aan de Batendijk te verwachten is. Door indiener wordt daarbij ook niet beschreven en onderbouwd waar de geluidsoverlast uit zou bestaan.

- 1.7. Indieners vinden de communicatie naar hen niet erg netjes.

Reactie:

Zonder verdere uitleg kunnen wij niet meer dan dit voor kennisgeving aannemen. Ons is bekend dat aanvrager een bijeenkomst heeft georganiseerd voor alle omwonenden (zie reactie onder 2.8), en hij hier zijn toekomstplannen heeft toegelicht. De gemeente is hierbij niet aanwezig geweest. Dit is ook niet (meer) gebruikelijk. Enige tijd hierna heeft initiatiefnemer de aanvraag ingediend en hebben wij dit, zoals gebruikelijk, gepubliceerd in ons huis-aan-huisblad (BerkelBericht van 12 juli 2023). De ter inzagelegging van het ontwerpbesluit is gepubliceerd in het Gemeenteblad (te lezen via www.overheid.nl) en in het BerkelBericht van 15 mei 2024.

Indieners 2

Samenvatting zienswijze en reactie

Indieners 2 wonen direct aansluitend aan het gebied van het crematorium. En dan vooral aan de zijde van de (grotere) strooivelden.

De volgende zienswijzen brengen zij in:

- 2.1. Door de gemeente en initiatiefnemer is toegezegd dat het crematorium kleinschalig zou zijn en blijven. Dit was voor indieners reden om in te stemmen met het initiatief. Met de uitbreiding is er niet langer sprake van een kleinschalig crematorium.

Reactie:

Zie reactie onder 1.1.

In aanvulling daarop, wordt opgemerkt dat uit de stukken waar indiener naar verwijst niet blijkt dat naar de toekomst toe, toezeggingen zijn gedaan. Bij het vaststellen van het bestemmingsplan dat het crematorium mogelijk maakte, was onder andere gelet op het aantal sterfgevallen in de omgeving. Het aantal crematies zou daarmee (in verhouding) beperkt zijn. Inmiddels blijkt dat de behoefte toch groter is. Nog steeds blijft het in omvang beperkt, en is zeker geen sprake van een grootschalig crematorium. Dubbele diensten zijn bijvoorbeeld niet aan de orde.

- 2.2. Indieners vragen zich af waaruit de behoefte van 1.300 crematies per jaar blijkt. Gelet op de uitspraak van de Raad van State over de vaststelling van het bestemmingsplan (25 mei 2016, ECLI:NL:RVS:2016:1541) zijn er slechts 300 tot 400 crematies per jaar nodig, om het crematorium rendabel te kunnen exploiteren. Daarnaast heeft geen goede belangenafweging plaatsgevonden tussen de belangen van Rondom Rouw enerzijds en de nadelen van de uitbreiding (meer bezoekers, meer verkeersdruk, meer verlichting, meer emissie door verkeer en verbrandingsoven en meer as verstrooiingen, de gevolgen voor flora en fauna (ligging in GNN), slechtere luchtkwaliteit, meer bodemverontreiniging en afname oppervlakte natuur) anderzijds.

Reactie:

De vraag is niet of het crematorium met minder crematies ook rendabel zou kunnen zijn. De afgelopen jaren zat het crematorium al tegen de 800 crematies (per jaar) aan en heeft zij diensten, tegen de wil van nabestaanden, elders uit moeten voeren. De huidige praktijk laat zien dat de behoefte aan meer crematies op deze locatie bestaat. Ruimtelijk is daar geen direct bezwaar tegen, zoals in de ruimtelijke onderbouwing is beschreven en onderbouwd.

Hieruit blijkt ook dat de (extra) effecten voor omwonenden zeer beperkt zijn. Voor wat betreft de genoemde aspecten verkeersdrukke en luchtkwaliteit wordt verwezen naar de reacties onder 1.2 en 1.4.

Indiener merkt in het kader van de belangenafweging ook op dat de projectlocatie ligt binnen het Gelders NatuurNetwerk (GNN) en mogelijk leidt tot een verslechtering van de natuur en een verstoring van flora- en fauna. De projectlocatie ligt (deels) binnen het Gelders NatuurNetwerk en (deels) in de Groene Ontwikkelingszone (GO). Daarvoor gelden (onder andere) de volgende bepalingen (uit: Omgevingsverordening Gelderland):

Artikel 5.5 (beschermen kwaliteit Gelders NatuurNetwerk):

Lid 1: Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op locaties in het Gelders NatuurNetwerk, wordt een nieuwe activiteit of ontwikkeling alleen toegelaten als uit onderzoek blijkt dat die geen nadelige gevolgen kan hebben voor de oppervlakte, samenhang of kwaliteit van het Gelders NatuurNetwerk (...).

Artikel 5.20 (beschermen Groene Ontwikkelingszone):

Lid 1: Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op locaties binnen de Groene Ontwikkelingszone, laat het een nieuwe activiteit of ontwikkeling alleen toe als uit onderzoek blijkt dat:

- a. de kernkwaliteiten of ontwikkelingsdoelen, genoemd in bijlage Kernkwaliteiten Gelders NatuurNetwerk en Groene Ontwikkelingszone, per saldo en naar rato van de ingreep worden versterkt; en
- b. de samenhang niet verloren gaat.

Lid 2: De versterking wordt bepaald aan de hand van de bijlage Versterking Groene ontwikkelingszone.

Uitbreiden aantal crematies:

Het maximum aantal crematies per jaar (nu nog 800) is geregeld in de bestemming "Maatschappelijk-Crematorium". Deze bestemming is geen onderdeel van het GNN (artikel 5.5). Dit deel van de aanvraag is het verzoek om dat aantal in die bestemming te verhogen. Dit valt derhalve buiten het GNN, en de bovengenoemde regels hiervoor zijn dan ook niet van toepassing.

De bestemming "Maatschappelijk-Crematorium", met de gebouwen waarbinnen de crematies plaatsvinden, ligt wel in de GO (artikel 5.20). Het uitbreiden van het aantal crematies is een uitbreiding van bestaande activiteiten. Op grond van artikel 5.20 (Omgevingsverordening Gelderland) geldt voor nieuwe ontwikkelingen dat de in het gebied aanwezige kernkwaliteiten moeten worden versterkt. In dit geval is echter sprake van een uitbreiding van de bestaande activiteiten. Er is géén sprake van een nieuwe ontwikkeling. Dit artikel geldt dan ook niet voor de uitbreiding van het aantal crematies.

Uitbreiden strooivelden:

De strooivelden liggen wél binnen het GNN. Die uitbreiding is derhalve wél gebonden aan de regels daaromtrent in de Omgevingsverordening Gelderland. In dit geval is het logisch te spreken van 'het uitbreiden van een bestaande activiteit'. In dat geval geldt artikel 5.8:

Artikel 5.8 (afwijkingmogelijkheden uitbreiding bestaande activiteit):

Lid 1: In afwijking van artikel 5.5, eerste lid, kan een omgevingsplan een uitbreiding van een bestaande activiteit binnen het Gelders NatuurNetwerk alleen toelaten als:

- a. voor die uitbreiding geen reële alternatieven voorhanden zijn;
- b. de kernkwaliteiten van het gebied in hun onderlinge samenhang bezien per saldo worden versterkt; en
- c. de versterking en uitvoering hiervan planologisch worden verzekerd in overeenstemming met de artikelen 5.12 tot en met 5.17.

Lid 2: [niet van toepassing]

Gelet op het bovengenoemde artikel, moet er een beoordeling plaatsvinden op:

- de voorhanden zijnde alternatieven; en
- de wijze waarop de kernkwaliteiten worden versterkt en hoe die versterking wordt geborgd.

Voornoemde betekent, dat op dit punt een beoordeling moet plaatsvinden. In paragraaf 3.4.3 van de geactualiseerde ruimtelijke onderbouwing (15 januari 2025) is dit beschreven.

Voldoende capaciteit voor (lokale) crematies is van belang. De effecten van de beoogde uitbreiding op de omgeving en voor de omwonenden zijn beperkt. Hierbij is ook meegenomen dat alleen het aantal crematies toeneemt, maar niet de capaciteit van de oven of de aula. De strooivelden zijn daarbij, per abuis, te beperkt in het bestemmingsplan opgenomen. Uitbreiding van de oppervlakte om te kunnen uitstrooien, maakt het meer mogelijk om af te wisselen en meer te spreiden. Hiermee kan (over)belasting van de

bodem worden beperkt en voorkomen. De gewenste uitbreiding is in overeenstemming met een goede ruimtelijke ordening.

- 2.3. Het strooiveld op deellocatie A moet gesaneerd worden vanwege de ophoping van fosfaat. Dit kan op verschillende manieren, maar dit is onvoldoende bepaald. Concrete aanwijzingen ontbreken over de diepte voor het plaggen, hoe lang het terrein buiten gebruik gesteld moet worden en wanneer dit moet gebeuren.

Reactie:

Door Anteagroup is, in opdracht van het crematorium "Hart van Berkelland", in oktober 2023 een bodemonderzoek uitgevoerd. Het onderzoek richt zich op het vaststellen van de bodemkwaliteit ter plaatse van de strooivelden. De strooivelden zijn onder meer getest op de aanwezigheid van zware metalen, PAK en fosfaat. Op een groot gedeelte van de strooivelden is eerder een bodemonderzoek uitgevoerd. Op andere delen is nog niet eerder een bodemonderzoek uitgevoerd, en is geen zogenoemde 'nulsituatie' bekend.

Ter plaatse van boorpunten 009 en 011, onderdeel van deellocatie A, is een gehalte aan fosfaat aangetoond dat de referentiewaarde van 800 mg/kg overschrijdt. De waargenomen hoeveelheid fosfaat blijft wel ruimschoots onder de toegestane achtergrond- en grenswaarden. Met andere woorden, er is weliswaar fosfaat in de bodem aangetroffen, maar er is geenszins sprake van een verontreiniging.

Voor de boorpunten 009 en 011 is niet eerder een bodemonderzoek uitgevoerd, en is dus ook géén nulsituatie bekend. Het is dus niet (met zekerheid) vast te stellen welke gebeurtenissen de verhoogde fosfaatwaarden in de bodem hebben veroorzaakt. Op deellocatie A hebben in de afgelopen 7 jaar maar een zeer beperkt aantal verstrooiingen plaatsgevonden, namelijk 82 in totaal. Het is zeer onaannemelijk dat dit beperkte aantal verstrooiingen heeft geleid tot de waargenomen hoeveelheden fosfaat.

Hoewel er geen sprake is van een verontreiniging waarvoor gesaneerd moet worden, heeft Anteagroup geconcludeerd dat er mogelijk mitigerende maatregelen getroffen kunnen worden. Dit kan zijn het tijdelijk buiten gebruik stellen van het strooiveld ter plaatse van boorpunten 009 en 011. Wij hebben besloten deze aanbeveling over te nemen en een voorschrift aan de vergunning te verbinden. Dat voorschrift houdt in dat deellocatie A, ter plaatse van de boorpunten 009 en 011, buiten gebruik moet worden gesteld totdat uit een nieuw bodemonderzoek blijkt dat de fosfaatwaarde ter plaatse (weer) lager is dan de genoemde referentiewaarde.

- 2.4. De situatie in figuur 1.2 en 2.1 is verkeerd weergegeven. Het meest westelijke deel van het terrein is geen eigendom meer van Rondom Rouw.

Reactie:

Het meest westelijke deel is tegenwoordig eigendom van indiener. Dat is correct. Figuur 1.2 laat echter het bestemmingsplan zien, zoals dat in 2015 is vastgesteld. Het genoemde terrein was, en is nog steeds, onderdeel van dat bestemmingsplan. In figuur 2.1 is dit gegeven (uit het bestemmingsplan) overgenomen. Dit is niet meer juist. Derhalve had dit terrein in deze figuur voor de helderheid wit moeten blijven. Dit is aangepast in de geactualiseerde versie van de ruimtelijke onderbouwing (d.d. 15 januari 2025).

- 2.5. Figuur 2.2 geeft de strooivelden weer. In rood het strooiveld dat al in gebruik is, en in zwart de uitbreiding. Het strooiveld in rood had al met de herziening van het bestemmingsplan moeten worden aangewezen, is niet gebeurd. Dit strooiveld is geen onderdeel geweest van de bestemmingsplanherziening. Derhalve jaren illegaal gebruikt. Het strooiveld in rood is "gewoon" nieuw. Als dit strooiveld destijds bekend was, had dat invloed op onze opstelling toentertijd. In de figuur moeten de strooivelden in zwart worden aangegeven, met daarbinnen het rode deel. Daarnaast vraagt indiener zich af of de verandering niet gecompenseerd moet worden. Het is wenselijk om het strooiveld op afstand van eigendomsgrenzen te leggen.

Reactie:

Het uitstrooien van as van een overledene kan (in Nederland) in principe overal. Er is wel toestemming van de grondeigenaar voor nodig. Het vastleggen van aangewezen strooivelden in een bestemmingsplan (per 1 januari 2024 het omgevingsplan) is niet altijd direct noodzakelijk. Voor dit plan is dat wel gedaan, vanwege het meervoudige gebruik. Ook om aan te geven waar dit gaat gebeuren. Er is derhalve ook niet direct sprake van dat dit de

afgelopen jaren op illegale wijze is gebeurd. Voor de helderheid is nu gemeend om dit aspect (opnieuw) mee te nemen en duidelijkheid te geven. Zowel voor de gebruikers, als ook voor de omwonenden. De gevolgen van het uitstrooien van as, zijn voor de omgeving nihil. In deze situatie gebeurt dit op enige regelmatige basis, verspreid in hetzelfde gebied. Structureel (eens in de 5 jaar) wordt de bodem beoordeeld, of deze nog voldoet aan de nulsituatie. Is dit niet (meer) het geval, dan worden er maatregelen genomen. Welke dat dan zijn, is afhankelijk van de meetresultaten. Figuur 2.2 geeft de feitelijk gebruikte en gewenste situatie weer.

- 2.6. Het aantal verkeersbewegingen wordt sterk onderschat. Het gaat namelijk niet alleen om crematies, maar ook afscheid nemen en bezoek van nabestaanden.

Reactie:

Zie eerst reactie onder 1.2.

De individuele bezoeken van nabestaanden (tijdens de opbaring) zijn in het grotere geheel zeer beperkt. En vaak ook op momenten als de parkeerplaats grotendeels leeg is. Verder moet ook worden meegenomen, dat verreweg het grootste deel van afscheid nemende mensen dit eenmalig doet. Zij doen dit of tijdens een condoleance of de crematie/uitvaart. Vrijwel nooit allebei. Als nabestaanden een grote groep belangstellenden verwachten (honderden), dan kiest men vaak voor een condoleance vooraf. Met een beperkte groep is dan de afscheidsdienst. Bij grote groepen wordt ook vaak geen koffie geschonken vanwege een betere doorloop en om parkeerdrukke (zoveel mogelijk) te voorkomen.

Uit de cijfers onder reactie 1.2 blijkt ook dat het aantal parkeerplaatsen ruim voldoende is. Incidenten uitgesloten. In onze reactie onder 4.5 staat dat de omliggende wegen de (beperkt extra) verkeersbewegingen goed kunnen opvangen en reguleren.

- 2.7. De verbrandingsoven voldoet “slechts” aan de minimale eisen. Graag een toelichting hierover.

Reactie:

In de ruimtelijke onderbouwing staat dat de verbrandingsoven aan de minimale eisen uit het Activiteitenbesluit voldoet. Daarop wordt de oven ook gecontroleerd. Daarvan uitgaande, en het gegeven dat de oven is voorzien van een geïntegreerde naverbrandingskamer en nageschakelde filtertechniek, is met de uitbreiding geen geurhinder te verwachten. Er is geenszins sprake van een discutabele situatie.

- 2.8. Randon Rouw heeft omwonenden niet actief betrokken bij de uitbreiding. Er is een informatieavond geweest over 5 jaar crematorium en welke knelpunten nog niet zijn opgelost. Gehint is op een uitbreiding, maar concrete getallen (of kaarten) zijn niet getoond. Verwacht werd dat dit in een later stadium zou komen. Dat aanwezigen zeker niet negatief stonden tegenover de ontwikkeling, herkennen indieners niet. Andere aanwezigen ook niet.

Reactie:

Op 21 november 2022 is deze bijeenkomst geweest. Hiervoor zijn dezelfde omwonenden uitgenodigd als destijds bij het presenteren van het plan voor de realisatie van het crematorium. Een belangrijk aspect hierbij was de buurt in te lichten over het vergroten van het maximum aantal crematies per jaar. Uiteraard was dit ook een goed moment om eens terug te blikken op de voorgaande 5 jaren. Dat de gewenste uitbreiding van het aantal crematies per jaar bij indieners niet helder is overgekomen, is jammer. Zeker gelet op het feit, dat hier wel moeite voor is gedaan.

- 2.9. Dat het strooiveld (locatie A) al na 5 jaar verontreinigd is, duidt erop dat de grenzen van de mogelijkheden zijn bereikt.

Reactie:

Het crematorium moet de bodemkwaliteit van de strooivelden periodiek vastleggen. Dit is afhankelijk van het aantal verstrooiingen per jaar. Afgelopen jaren waren dat er gemiddeld zo'n 120 per jaar (gegevens crematorium). Voor Hart van Berkelland betekent dat, dat eenmaal per 5 jaar de bodemkwaliteit moet worden beoordeeld en vastgelegd. Met uitloogproeven moet dan aangetoond worden dat de immisssienorm van 1.000 mg fosfaat per m² per jaar, niet wordt overschreden. Met de uitbreiding van de strooivelden kunnen deze ook wisselend worden gebruikt. In rustperiodes tredt natuurlijke afbraak van fosfaat op.

Indiener 3

Samenvatting zienswijze en reactie

Indiener 3 woont op zo'n 220 meter afstand (hemelsbreed) van de ingang van het crematorium. Tussen woning en crematorium bevinden zich meerdere (grote) groene landschapselementen.

De volgende zienswijzen brengt hij in:

- 3.1. Heeft de gemeente de afgelopen jaren gecontroleerd of het crematorium zich houdt aan het bestemmingsplan qua aantallen en uitleg van het begrip crematie.

Reactie:

Elke crematie wordt geregistreerd in het register van de LVC (Landelijke Vereniging van Crematoria). Elke crematie moet daarvoor volgens de Wet op de lijkbezorging voorzien zijn van een vuurvast identiteitssteentje in de kist met een nummer. Bij een crematie wordt het nummer in het register opgenomen. Aan de hand van deze registratie is inzichtelijk hoeveel crematies er hebben plaatsgevonden. Jaarlijks geeft Hart van Berkelland deze cijfers door aan de LVC. Het crematorium heeft deze cijfers ook aan ons doorgegeven. Ook om te duiden dat een uitbreiding van het maximale aantal nu noodzakelijk is.

Om geen (lokale) aanvragen te hoeven door te verwijzen naar (veel) verder gelegen crematoria, heeft het crematorium in juni 2023 het verzoek voor verhoging van het aantal bij ons ingediend.

Begin 2024 bleek ook dat het aantal van 800 crematies per jaar over 2023 (zij het beperkt) is overschreden. En ook over 2024 blijkt nu dat dit aantal niet (meer) toereikend is. De aanvraag voor uitbreiding is daarmee ook gerechtvaardigd.

In de omgevingsvergunning hebben wij nu opgenomen dat het crematorium jaarlijks een overzicht van het aantal crematies aan ons toestuurt. En wij zijn voornemens (indien dit mogelijk blijkt) dit ook te verwerken in ons (toekomstige) omgevingsplan.

- 3.2. Wat wordt door de gemeente thans gezien als een "crematie", in het licht van de definiëring van dit begrip?

Reactie:

Een crematie is in het bestemmingsplan niet nader gedefinieerd. Wel een crematorium. Tijdens de hoorzitting, en ook in de uitspraak, van de Raad van State, is hierover geconcludeerd dat als de plechtigheid (herdenkingsdienst) elders heeft plaatsgevonden, een verbranding in het crematorium wel mee telt in de aantallen. Plechtigheden zijn alleen mogelijk als de overledene ook in het crematorium wordt gecremeerd. Door onder andere de sluiting van de aula in Borculo, wordt er heel af en toe een beroep gedaan op het crematorium voor (alleen) een condoleance. Dit is zeer beperkt, nu het aantal condoleances in Borculo voorafgaand aan de sluiting van die aula nog geen 5 per jaar bedroeg. Daarnaast zijn er ook crematies zonder enige plechtigheid, alleen de lijkverbranding. Dit heft elkaar dan weer enigszins op.

- 3.3. Weet de gemeente dat bij drukbezochte crematies, bezoekers de auto parkeren op het fietspad, langs de berm van de provinciale wegen of in de tuin, erf en weilanden van omwonenden? Zo ja, hoe kijkt de gemeente hier momenteel tegen aan.

Reactie:

De gemeente heeft hierover, sinds de opening van het crematorium, (nog) geen officiële meldingen ontvangen. Ook hebben onze BOA's dit niet geconstateerd. Navraag aan de eigenaar van het crematorium leert, dat dit in de afgelopen jaren slechts een enkele keer is gebeurd. Vooraf is niet altijd goed in te schatten hoe groot de opkomst bij een crematie zal zijn. Als er een verwachting is op een zeer grote opkomst, dan neemt het crematorium (vooraf) maatregelen. Zoals het inzetten van verkeer- en parkeerregelaars, en het gebruiken van een naastgelegen weiland voor extra parkeercapaciteit.

Vanaf de opening in 2017 zijn er 9 crematies (inclusief condoleances) geweest met meer dan 400 bezoekers. Er kan een parkeerprobleem ontstaan als er meer dan 500 bezoekers komen. Als het crematorium dit vooraf weet, schakelen zij altijd een bedrijf in met een aantal verkeersbegeleiders.

Noot: Op maandag 7 oktober 2024 is het helaas fout gegaan. Familie en uitvaartverzorger had doorgegeven dat er zo'n 400 tot maximaal 500 personen werden verwacht.

Aangegeven is ook dat er echt geen verkeersregelaars nodig zouden zijn. Dit bleek een

grote inschattingsfout te zijn. Het werden er uiteindelijk zo'n 1.000. Dat is nooit eerder voorgekomen in Haarlo.

- 3.4. Is de gemeente ervan op de hoogte dat er een bepaalde herplantverplichting bestaat voor het crematorium? Zo, ja, heeft de gemeente gecontroleerd in hoeverre hieraan is voldaan? Zo, ja, wat waren uw bevindingen?

Reactie:

Voor de realisering van het crematorium is in het bestemmingsplan ruimte opgenomen voor bos- en natuurcompensatie. Deze compensatie is geborgd met het opnemen van een voorwaardelijke verplichting. Dit hield in dat de bos- en natuurcompensatie gerealiseerd moest zijn binnen twee jaar nadat de omgevingsvergunning voor het crematorium is verleend.

Controle door de gemeente heeft uitgewezen dat hier aan is voldaan. Door droogte had (een deel van) het (compensatie) bos aan de Platvoetsdijk moeite met aanslaan. Dit was van tevoren een ingecalculeerde voorzienbaarheid. Hierom is de eigenaar opgelegd om het 2^e jaar na aanplant alles wat niet goed was aangeslagen opnieuw aan te planten. Dat is gebeurd. Een recent bezoek aan de locatie bevestigt bovendien, dat het nu voldoende is aangeslagen. Het groen moet zich nu vanzelf verder ontwikkelen.

- 3.5. Wat is het beleid van de gemeente over het actief benaderen van omwonenden bij situaties waarbij overtredingen van het bestemmingsplan worden gelegaliseerd?

Reactie:

Voor het legaliseren van activiteiten die het bestemmingsplan (tot dan nog) niet toestaat, worden de gebruikelijke planologische procedures gevolgd. In deze casus is geen sprake van legalisering.

- 3.6. Wat is het beleid van de gemeente om overtredingen van het bestemmingsplan te legaliseren?

Reactie:

Hier is geen specifiek beleid voor. Als een overtreding van het bestemmingsplan wordt geconstateerd, wordt hier op gehandhaafd. In enkele gevallen kan dit ook betekenen dat de ontstane (nieuwe) situatie wordt gelegaliseerd. Dit wordt per situatie afgewogen.

- 3.7. Het crematorium ligt in een ecologische verbindingzone. Welke specifieke planologische regels en beperkingen gelden hierdoor voor het crematorium?

Reactie:

In het geldende bestemmingsplan is hiervoor een "ehs-verbindingzone" opgenomen. In artikel 13.1 van het bestemmingsplan is beschreven welke voorwaarden hiervoor gelden. In de ruimtelijke onderbouwing is beschreven dat niet verwacht wordt dat de verhoging van het aantal crematies een significant effect heeft op de ecologie, en derhalve ook de ecologische verbindingzone.

- 3.8. Is voldaan aan alle milieuvoorwaarden voor de uitbreiding?

Reactie:

Ja. Dit is beschreven in de bijbehorende ruimtelijke onderbouwing (d.d. 15 januari 2025).

- 3.9. Heeft de gemeente een dossier met meldingen van overlast voor de omwonenden van het crematorium?

Reactie:

Nee. Zie ook reactie onder 3.3.

- 3.10. Bij de herziening van het bestemmingsplan destijds, was een belangrijk aspect dat het een kleinschalig crematorium betrof. Hiervoor was een beperking van het aantal crematies van groot belang. Waarom wordt dat nu losgelaten?

Reactie:

Ook na de verhoging van het aantal maximale crematies is nog steeds sprake van een kleinschalig crematorium. Zoals onder reactie 1.1 al is aangegeven, gaat er geen sprake zijn van dubbele diensten. Het crematorium beschikt ook slechts over 1 aula en 1 oven. En ook bij een verhoogde capaciteit is er nog steeds ruime aandacht voor de nabestaanden.

Indieners 4

Samenvatting zienswijze en reactie

Indieners 4 wonen niet direct aansluitend aan het gebied van het crematorium. Wel op een korte afstand daarvan (zo'n 50 meter) ten noordwesten. Hiertussen zijn groene landschapselementen aanwezig.

De volgende zienswijzen brengen zij in:

- 4.1. Het crematorium is in de wijde omgeving bekend om zijn prachtige bosrijke ligging. Het is populair bij mensen die zoeken naar een serene en rustige omgeving om afscheid te nemen van hun dierbaren. De wijde omgeving is groter dan destijds is aangegeven. Er is daardoor geen sprake meer van een lokaal belang dan wel kleinschaligheid.

Reactie:

Zie reacties onder 1.1 en 3.10.

Het is voor een ieder een vrije keus om bij het afscheid van een dierbare zelf te kiezen hoe men dit wil invullen. En derhalve ook waar. Het is niet aan het crematorium om dergelijke verzoeken te weigeren op basis van (laatste) woon- of verblijfplaats. Het is daarbij ook niet zo dat regelmatig crematies plaatsvinden van personen die totaal geen binding met dit gebied (regio) hebben. Dat is slechts zeer sporadisch. Het overgrote deel van de extra behoefte is toch vooral lokaal.

- 4.2. Het aantal parkeerplaatsen is onvoldoende. Er staan regelmatig vele auto's geparkeerd op de Groenloseweg en het fietspad langs de Batendijk. Dit, met name tijdens condoleances.

Reactie:

Zie reacties onder 1.2 en 3.3.

Eventueel illegaal geparkeerde voertuigen ziet op het handhaven van de geldende parkeer- en verkeersregels. Mogelijke parkeeroverlast is geen onderdeel van deze vergunning. Het doet niet af aan de ruimtelijke aanvaardbaarheid.

- 4.3. Als er tijdens een condoleance meer dan 200 auto's langs rijden, geeft dit geluidsoverlast. Ook gebeurt het dat er vuurwerk wordt aangestoken, grote motorgroepen op de parkeerplaats staan, dan wel vrachtauto's en tractoren. Ook dit geeft een behoorlijke geluidsoverlast. Omwonenden ervaren hiervan een behoorlijke overlast.

Reactie:

Zie als eerste de reactie onder 1.6. Daarnaast gebeurt het slechts heel af en toe (incidenteel) dat een enkele ceremonie 200 of meer voertuigen aantrekt. Zowel de Batendijk als de Groenloseweg zijn druk bereden wegen en hebben allebei een ontsluitende functie. De (beperkte) toevoeging die ontstaat door het verhogen van de capaciteit van het crematorium kunnen zij makkelijk aan. Met de toename van het aantal crematies neemt de verkeersintensiteit heel licht toe. Doordat dit veelal verspreidt over de dag gebeurt, heeft dit ook weinig effect op de geluidsbelasting. Zie ook reactie onder 4.5.

De genoemde "bijzondere" uitvaarten komen slechtst heel sporadisch voor. Dit is ook niet altijd goed van te voren in te schatten. En te voorkomen. Het crematorium heeft hier niet altijd invloed op. Het afsteken van vuurwerk maakt géén onderdeel uit van de bedrijfsvoering van het crematorium. Het is bovendien niet toegestaan. Als bezoekers aan het crematorium toch vuurwerk afsteken (zonder vergunning), dan is dit een kwestie van handhaving van de geldende wet- en regelgeving.

- 4.4. De beschermde diersoorten zoals de buizerd, de steenmarter en de uil komen bij uitbreiding van het aantal crematies mogelijk in gevaar.

Reactie:

Er vinden geen (fysieke) wijzigingen plaats binnen het crematorium en omgeving. Er worden geen bomen gekapt of natuur verwijderd. De beschermde diersoorten, voor zover aanwezig, ondervinden geen (grote) hinder van de uitbreiding van het aantal crematies. Het uitbreiden van de strooivelden, is niet meer dan het aanwijzen van de locaties waar in de toekomst gestrooid gaat worden. Er verandert ook voor de strooivelden (fysiek) niets. Voor de planontwikkeling is destijds (2015) onderzoek verricht in het kader van de soortenbescherming (Flora en Faunawet). In dat onderzoek zijn geen beschermde planten aangetroffen. Wel zijn twee buizerdhorsten en twee eekhoornnesten aangetroffen. Door het behoud van het bos als geschikt leefgebied voor de soort en een geschikt alternatief, is er

geen negatief effect op de lokale populatie. Overige beschermde planten en dieren werden en worden niet verwacht. Op voorhand is dan ook uitgesloten dat de beoogde uitbreiding impact heeft op de beschermde diersoorten. Zie hiertoe ook de onderzoeken die zijn verricht in het kader van het bestemmingsplan uit 2015.

- 4.5. Nu al staan regelmatig de omliggende wegen vol. In de winter is dit een gevaarlijke situatie. Er is geen goede doorstroming meer. Ook rijden er lijkwagens met zwaailicht die niet aan de kant gaan. Dit is een behoorlijke overlast.

Reactie:

In de bij de vergunningaanvraag behorende ruimtelijke onderbouwing staat in paragraaf 3.8.1, dat de beoogde uitbreiding niet tot meer auto's op hetzelfde moment leidt. Wel, door de extra crematies, tot iets meer auto's over de dag verspreid. Daarbij is in de ruimtelijke onderbouwing aangegeven, dat de Batendijk (N822) en de Groenloseweg ingericht zijn op doorstroming van het verkeer. De extra hoeveelheid van gemiddeld zo'n 30 tot 70 auto's per dag valt daarbij weg tegen het weekdag gemiddelde van de beide wegen. Voor de Batendijk (N822) ter hoogte van het crematorium is dat 5.150 m.v.t. per etmaal (werkdag is 5.730). Voor de Groenloseweg, ook ter hoogte van het crematorium, is dit 2.980 m.v.t. per etmaal (werkdag is 3.330). De telgegevens zijn van 2023, maar kunnen ook goed worden aangehouden voor 2024 en 2025.

Het is onwaarschijnlijk dat lijkwagens met zwaailichten rijden. Dit strookt niet met de dienstverlening die het crematorium voorstaat. Als er al eens een uitvaartondernemer met zwaailichten heeft gereden, is dat de eigen verantwoordelijkheid. Het crematorium heeft geen eigen lijkwagen.

- 4.6. Mogelijk zijn er mitigerende maatregelen vereist, zoals het tijdelijk buiten gebruik stellen van het strooiveld of het afplaggen van de toplaag. Graag een definitief besluit en een einddatum opnemen.

Reactie:

Het bovengenoemde heeft betrekking op paragraaf 6.2 van het nulsituatie-bodemonderzoek (bijlage bij de ruimtelijke onderbouwing). In het uiteindelijke besluit (omgevingsvergunning) is nu een voorwaarde aan de vergunning verbonden. Zie verder de reactie onder 2.3.

- 4.7. De eigenaar van het crematorium beweert dat er uitgebreide mededelingen zijn gedaan in de buurt. Wanneer dit heeft plaatsgevonden, is indieners niet bekend.

Reactie:

Rondom Rouw heeft eind 2022 (op 21 november) omwonenden uitgenodigd voor een informatiebijeenkomst. Hierbij is dezelfde adressenlijst gebruikt, als bij de herziening van het bestemmingsplan voor de bouw van het crematorium. Tijdens die bijeenkomst zijn de toekomstplannen van het crematorium verteld (zie ook reactie onder 2.8). Dat is nog niet de formele vergunningprocedure. Die is gestart met de ter inzagelegging van het ontwerpbesluit op 16 mei 2024. Hierop zijn nu de hier beschreven zienswijzen ingediend.

- 4.8. Er wordt geschreven over 'lokaal belang'. Bij deze aantallen is het een verdienmodel, en geen enkel plaatselijk belang meer.

Reactie:

De verwachte toekomstige, overwegend lokale, behoefte, vraagt om een hogere capaciteit. Het verhogen van de capaciteit heeft geen gevolgen voor omliggende kernen en gemeenten, vandaar het lokale belang. Zie ook reacties onder 1.1, 3.10 en 4.1.

6. Integrale weergave ingediende schriftelijke zienswijzen

College van B&W van Berkelland,
Postbus 200
7270 HA Borculo

GEMEENTE BERKELLAND	
Ing.	10 JUNI 2024
grp	
type	
zknr.	

Haarlo 6 juni 2024,

Betreft: Zienswijze Ontwerpbesluit vergunning Crematorium Hart van Berkelland

Object: nl.imro.1859.ovbgb202300003-0010

Geacht College,

Hierbij doen wij u onze zienwijze toekomen over de omgevingsvergunning die u aan het crematorium Hart van Berkelland wilt verlenen.

- 1) Bij het vaststellen van het bestemmingsplan in oktober 2015 is destijds het maximum van 800 crematies toegezegd. Hier zijn alle onderzoeken ook op gebaseerd.
- 2) Destijds is door initiatiefnemer kleinschaligheid met aandacht voor de nabestaanden beloofd. Deze belofte lijkt nu verbroken te worden. Het toenemende sterftcijfer mag geen argument zijn om hier vanaf te wijken.
- 3) Wij als omwonenden verwachten een ernstige toename van verkeer- en parkeerbewegingen. Nu gebeurt het al regelmatig dat voertuigen buiten de ingerichte parkeerplaatsen geparkeerd worden waaronder ook ons terrein. Dit zal straks alleen maar meer worden. Ons werk- en woongenot zal verder aangetast worden.
- 4) De natuur zal door de uitbreiding zwaarder belast worden. In een tijd dat er Co2, stikstof en fijnstof gereduceerd moet worden is deze uitbreiding moeilijk uit te leggen.
- 5) In het ontwerpbesluit staat bij punt 6 dat de activiteit geen stikstofdepositie veroorzaakt. Het gebruikte rekenprogramma Aerius heeft echter de twijfelachtige eer grote foutmarges te hebben. Zolang de uitstoot niet goed te meten is, (het is een berekening) moet er van uit gegaan worden dat er wel degelijk een stikstofdepositie wordt veroorzaakt. Op basis hiervan is de vergunningsverlening niet wenselijk.

- 6) Bij een crematie worden er schadelijke stoffen uitgestoten. Deze komen deze deels op ons perceel terecht. Bij uitbreiding van het aantal crematies wordt onze luchtkwaliteit verder aan getast.
- 7) Is er door de uitbreiding van de strooivelden wel gekeken wat dit met het grondwater en het bodemleven doet?
- 8) Deze gaat over het Rapport Ruimtelijke onderbouwing: Hoofdstuk 3.2 Hier wordt vermeld omdat de woning aan de batendijk 1 meer dan 30 meter van het parkeerterrein ligt, daardoor geluidshinder wordt verwacht. Dit is een aanname. De werkelijkheid is anders en zal met een toename van het aantal crematies alleen maar toenemen.
- 9) Verder vinden wij als omwonenden de communicatie naar ons niet erg netjes.

Naar aanleiding van de door onze toegereikte zienswijze verzoeken wij u om af te zien van het ontwerp.

Uw antwoord afwachtend,

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Haarlo, 19 juni 2024

Burgemeester en wethouders van Berkelland

Postbus 200

7270 HA Borculo

GEMEENTE BERKELLAND	
ing.	19 JUNI 2024
grp	5.1.2e
type	15.02 uur
Zak nr.	

Betreft: zienswijze ontwerpbesluit omgevingsvergunning Haarlo, Groenloseweg 2, uitbreiden van het aantal crematies en uitbreiden van de strooivelden.

Geacht college:

Wij vragen u de bovenstaande vergunning, in deze opzet, niet te verlenen om de volgende redenen:

1. Bij de realisatie (2012 en later) hebben "Rondom Rouw" en de gemeente ons in alle toonaarden bezworen dat het crematorium kleinschalig zou zijn en blijven. Deze toezegging was belangrijk voor ons om in te stemmen met de vestiging. Met de uitbreiding is er geen sprake meer van een kleinschalig crematorium;
2. De gemeente heeft geen afweging gemaakt tussen de belangen van "Rondom Rouw" (financieel) en de belangen van omwonenden en omgeving. Uitbreiding leidt tot meer verstoring, de emissie van verontreinigingen neemt toe en minder natuurterrein in het Gelders Natuur Netwerk (eerder PEHS);
3. Onjuistheden in het ontwerpbesluit en de ruimtelijke onderbouwing.

Toelichting:

Ad 1) De toezegging van een kleinschalig crematorium dat ook kleinschalig zal blijven en wat kleinschalig is blijkt o.a. uit de volgende uitspraken van de gemeenteraad en "Rondom Rouw" (de ondernemer en initiatiefnemer)

- Verslag gesprek omwonenden – "Rondom Rouw" over crematorium aan de Groenloseweg 2 van 15 november 2012. Op de vraag over handhaven kleinschaligheid antwoordt de ondernemer "crematorium zal niet groot worden omdat er in het verzorgingsgebied geen grote aantallen mensen wonen en de bevolking afneemt";
- Gemeente Berkelland, Verslag informatieavond op donderdag 20 maart 2014 voor bewoners van de naaste omgeving Op de vraag wat maakt dat dit een kleinschalig crematorium kan worden genoemd en om hoeveel crematies het werkelijk gaat is het antwoord "het begrip kleinschalig moet worden gezien in relatie tot een groot crematorium als dat van Usselo. Het aantal te verwachten crematies kan worden bepaald aan de hand van het aantal sterfgevallen in het verzorgingsgebied, dit in combinatie met de verhouding begraven/cremeren en de afstand van elk deel van

het verzorgingsgebied tot het crematorium. In de presentatie is daar uitleg over gegeven aan de hand van een prognose die uitkomt op 355 crematies per jaar”;

- Gemeente Berkelland, inspraak voorontwerp bestemmingsplan aan de Groenloseweg 2 en boscompensatie bij De Waterster in Borculo “De gemeenteraad is van plan om het bestemmingsplan “Buitengebied Berkelland 2012 te veranderen. Met een herziening van het geldende bestemmingsplan wordt het mogelijk om op de locatie aan de Groenloseweg 2 een kleinschalig crematorium te realiseren”;
- Gemeente Berkelland, beantwoording inspraak voorontwerp, indiener 3 vraagt zich af waarom zo veel parkeerplaatsen worden aangelegd als het om een kleinschalig crematorium gaat en krijgt als antwoord “Voor het begrip kleinschalig bestaat geen definitie. De kleinschaligheid zit hier vooral in de beperkte omvang van de voorzieningen het beperkte aantal crematies op jaarbasis in verhouding tot grotere crematoria etc.”;
- Verantwoording nut en noodzaak in het kader van de nee-tenzij benadering van de EHS in het bestemmingsplan “De prognose komt uit op 415 crematies per jaar. Na verloop van tijd wordt verwacht dat het aantal van 425 crematies wordt gehaald. De maximum capaciteit, op basis wat fysiek en organisatorisch mogelijk is, ligt op 800 crematies per jaar”;
- Uitspraak Raad van State van 25 mei 2016, geding tussen Vereniging Gelderse Natuur en Milieufederatie (GNMF) en raad van de gemeente Berkelland:
 - Onder 10.1 wijst de raad erop dat “het crematorium is voorzien op een locatie buiten de primaire verzorgingsgebieden van de bestaande crematoria in de omliggende plaatsen en stelt zich op het standpunt dat het plan in kwantitatief en kwalitatief opzicht voorziet in een actuele regionale behoefte. Met betrekking tot de kwalitatieve behoefte stelt de raad dat het gaat om een kleinschalig crematorium in een natuurlijke omgeving waar kan worden voorzien in persoonlijke, goed verzorgde uitvaarten waar ruim de tijd voor kan worden genomen”;
 - Onder 10.6 wordt de SAB notitie aangehaald waarin wordt berekend dat per jaar 425 crematies zullen plaatsvinden. Respondum berekent 327 crematies in 2015. In 2030 zal dit aantal gestegen zijn tot 561.
 - Onder 10.9 waarin de GNMF twijfels heeft dat 800 crematies de berekende vraag overstijgen. De voorzieningenrechter volgt deze redenering niet vanwege de omvang van de bebouwing en gelet op de in het plan voorziene maximale capaciteit (800) crematies) er gemiddeld 3 crematies per dag zullen plaatsvinden

Ad 2) Volgens de overwegingen van de gemeente Berkelland is een uitbreiding naar 1300 crematies en uitbreiding van de strooivelden evident om de groei aan te kunnen. Volgens de gemeente zijn er geen belangen van derden die met deze uitbreiding onevenredig worden geschaad. De gemeente poneert dit als een gegeven en doet hier geen onderzoek naar.

Maar is deze uitbreiding nodig. In de hiervoor genoemde uitspraak van de Raad van State ligt de raad toe dat voor het rendabel exploiteren van het voorziene

crematorium 300 tot 400 crematies nodig zijn. Ruim minder dan het huidige maximum van 800. De voordelen van de uitbreiding voor Rondom Rouw zijn hiermee duidelijk (financieel). Dat er meer crematies zijn komt mogelijk, wij beschikken niet over cijfers, omdat ook van buiten het primaire verzorgingsgebied wordt uitgeweken naar Haarlo. Voor het primaire verzorgingsgebied lijkt een maximum van 800 voldoende om ook de groei op te vangen.

Toename van het aantal crematies en uitbreiding van de strooivelden hebben ook nadelen. Het leidt tot meer bezoekers, meer verkeersdrukte, meer verlichting, meer emissie door verkeer en verbrandingsoven en meer asverstrooiingen. De gevolgen zijn meer verstoring van flora en fauna (crematorium ligt in het Gelders Natuur Netwerk), slechtere luchtkwaliteit, meer bodemverontreiniging en afname oppervlakte natuur. Deze aspecten, al leiden ze afzonderlijk niet tot normoverschrijding, verslechteren de situatie voor omwonenden en flora en fauna. De nadelen voor flora en fauna en omwonenden zijn in de vergunning niet afgewogen tegen de financiële voordelen voor Rondom Rouw.

Ad 3) Ontwerpbesluit en ruimtelijke onderbouwing:

Ontwerpbesluit:

Strooiveld deellocatie A moet worden gesaneerd vanwege de ophoping van fosfaat. Rondom Rouw mag kiezen tussen afplaggen van de toplaag of buiten gebruik stellen. Wat ontbreekt is een concrete aanwijzing:

- Tot welke diepte geplagd moet worden;
- Hoe lang het terrein buiten gebruik gesteld moet worden;
- Wanneer dit moet gebeuren.

Ruimtelijke onderbouwing:

- De huidige situatie van figuur 1.2 en 2.1 is verkeerd weergegeven. Het meest westelijke deel van het terrein is geen eigendom meer van "Rondom Rouw";
- In figuur 2.2 worden de strooivelden weergegeven. Van het meest westelijk strooiveld is in rood het strooiveld dat al in gebruik is aangegeven en in zwart de uitbreiding. In de tekst wordt aangegeven dat het strooiveld in rood al met de vorige wijziging van het bestemmingsplan hadden moeten worden aangewezen maar dat er sprake is van een ommissie. Het strooiveld in rood is echter op geen enkele manier onderdeel geweest van de vorige bestemmingsplanwijziging en in principe jaren illegaal gebruikt. Figuur 2.2 wekt de indruk dat het strooiveld in rood eigenlijk al akkoord is. Dit is onjuist, het strooiveld in rood is gewoon nieuw. Als dit strooiveld bekend was geweest was dat van invloed geweest op onze opstelling toentertijd. In figuur 2.2 moeten de grenzen van de strooivelden in zwart worden aangegeven met daarbinnen het rode deel. Daarnaast vragen wij ons af of de verandering van de bestemming niet gecompenseerd moet worden. Ook is het wenselijk de grens van het strooiveld op afstand van eigendomsgrenzen te leggen;

NB Het is voor ons duidelijk dat ook bij de huidige 800 crematies strooivelden moeten worden aangewezen. Onze voorkeur is alleen de oostelijk strooivelden (B en C) aan te wijzen en de westelijke (A) niet.

- Het “rode strooiveld” is onderdeel van het alternatief in de Milieu Effect Rapportage (MER) van de bestemmingsplanwijziging. Het alternatief is niet gekozen omdat het op milieuaspecten slechter scoort dan het voornemen en dan is er geen reden het voornemen aan te passen. Klopt deze conclusie nog nu blijkt dat het werkelijke voornemen en het werkelijke alternatief niet juist zijn opgesteld? En wat zijn de consequenties?;
- Het aantal verkeerbewegingen (3.8.1 en 3.8.2) wordt sterk onderschat. Behalve voor een crematie komen er ook veel bezoekers om apart afscheid te nemen van een overledene. Wij beschikken niet over cijfers. Maar als iedere crematie gepaard gaat met een afscheid zou een 100% onderschatting mogelijk kunnen zijn. Ook is geen rekening gehouden met bezoek van nabestaanden. De situatie bij uitbreiding m.b.t. luchtkwaliteit, verkeer en parkeren wordt te gunstig voorgesteld;
- Dat de verbrandingsoven (3.6) slechts voldoet aan de minimale eisen roept vragen op. Graag een toelichting;
- Communicatie en participatie (4.2). Rondon Rouw heeft de inwoners niet actief betrokken bij de uitbreiding. Er is een informatieavond geweest over 5 jaar crematorium en welk knelpunten uit het verleden nog niet waren opgelost. Daar is wel gehint op een uitbreiding maar er zijn geen concrete getallen genoemd of kaarten gepresenteerd. De aanwezigen hebben dit voor kennisgeving aangenomen in de verwachting dat “Rondon Rouw” hier in een later stadium op terug zou komen. Dit is helaas niet gebeurd. Van de avond is ons geen verslag bekend. De conclusie dat de aanwezigen zeker niet negatief stonden tegenover de ontwikkeling, herkennen wij niet en bij navraag andere aanwezigen ook niet;
- Dat strooiveld deellocatie A reeds na vijf jaar verontreinigd is duidt erop dat de grenzen van de mogelijkheden zijn bereikt.

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

College van burgemeester en wethouders Berkelland

Postbus 200

7270 HA, Borculo

Dagtekening : 25 juni 2024

Onderwerp: Crematorium Hart van Berkelland

GEMEENTE BERKELLAND	
Ing.	25 JUNI 2024
grp	
type	
zknr.	

Geachte College,

Hierbij doe ik u mijn zienswijze toekomen t.a.v. de voorgenomen omgevingsvergunning Groenloseweg 2 Haarlo i.v.m. de uitbreiding van het aantal crematies.

Ik acht het ongewenst dat de Gemeente meewerkt aan een uitbreiding van het aantal crematies.

Alvorens ik u mijn uitgebreidere motivering doe toekomen wil ik graag antwoord van de Gemeente op de volgende vragen.

1. Heeft de Gemeente in de afgelopen jaren gecontroleerd of het crematorium zich houdt aan het bestemmingsplan qua aantallen en uitleg van het begrip crematie zoals opgenomen in het bestemmingsplan?
2. Zoja, wat waren uw bevindingen?
3. Wat wordt door de Gemeente thans gezien als een "crematie" in het licht van de definiëring van dit begrip in de uitspraak van de Raad van State van 25 mei 2016 nr. 201509375/1/R2 in onderdeel 5.1, slotzin en onderdeel 5.3?
4. Is de Gemeente ervan op de hoogte dat bij drukbezochte crematies, bezoekers hun auto parkeren op het fietspad, langs de berm van de provinciale wegen of in de tuin, erf en weilanden van omwonenden?
5. Zoja, hoe kijkt de Gemeente hier momenteel tegen aan?
6. Is de Gemeente ervan op de hoogte dat er een bepaalde herplantverplichting bestaat voor het crematorium?
7. Zoja, heeft de Gemeente gecontroleerd in hoeverre hieraan is voldaan?
8. Zoja, wat waren uw bevindingen?
9. Wat is het beleid van de Gemeente ten aanzien van het actief benaderen van omwonenden ingeval van situaties waarbij overtredingen van het bestemmingsplan worden gelegaliseerd?
10. Wat is het beleid van de Gemeente om overtredingen van het bestemmingsplan te legaliseren?
11. Het crematorium is gelegen in een gebied dat onderdeel uitmaakt van de ecologische verbindingzone. Welke specifieke planologische regels en beperkingen gelden hierdoor voor het crematorium?
12. Is voldaan aan alle milieuvorwaarden voor de uitbreiding?

13. Heeft de Gemeente een dossier met meldingen van overlast voor de omwonenden van het crematorium?
14. Bij de aanpassing van het bestemmingsplan destijds was een belangrijk aspect dat er sprake zou zijn van een kleinschalig crematorium. In verband hiermee was een beperking van het aantal crematies van groot belang. Waarom wordt dat nu losgelaten?

In afwachting van uw reactie.

Hoogachtend,

5.1.2e

5.1.2e

Zienswijze ten behoeve van:

Omgevingsvergunning uitgebreide procedure Groenloseweg 2 in Haarlo

Onze bezwaren staan hieronder:

GEMEENTE BERKELLAND	
Ing.	26 JUNI 2024
Haarlo	26-06-2024
grp	
type	
zknr.	

1.1 * In 2015 is afgesproken en toegezegd: Het crematorium voorziet in de behoefte van inwoners uit het gebied tussen Doetinchem, Etten, Diepenveen, Usselo, Zutphen en Aalten. Op deze locaties zijn crematoria gevestigd. **U schrijft Lokaal . Lokaal is een begrensd gebied met een uitloop van 10 km buiten de grens**

Het crematorium staat in de wijde omgeving bekend om zijn prachtige bosrijke ligging en is populair bij mensen die op zoek zijn naar een serene en rustige omgeving om afscheid te nemen van hun dierbaren **De weide omgeving is dus tegen alle afspraken in. heeft zeker niets met Lokaal te maken.**

1.2 * **er wordt inmiddels al ruim gebruik gemaakt van een groter strooiveld met zelfs plaatsen van herdenkingsmonumenten .Maximaal 170 parkeerplaatsen dus staan de vele auto's regelmatig geparkeerd op de Groenloseweg, Fietspad Batendijk dit met name tijdens de condoleances die plaatsvinden met zeer grote regelmaat 2 per dag cq avond 7 dagen per week . Er wordt geschreven dat er geen uitbreiding van gebouw plaats zal vinden in 2015 was er binnen een aantal jaar een uitbreiding van familiekamers . Wanneer er een uitbreiding van strooivelden komt zal dit ten behoeve gaan struiken en waarschijnlijk bomen en niet te vergeten de beschermde diersoorten zoals hier later beschreven**

3.2 * **Geluid wanneer er tijdens een condoleance meer dan 200 auto's langs rijden geeft dit zeker geluidsoverlast. Bovendien zijn er tegenwoordig zeer speciale wensen tijdens een uitvaart of condoleance en gebeurt het dat er vuurwerk wordt aangestoken ,volledige motorgroepen met ronkende motors op de parkeerplaats staan ,vrachtauto's, tractoren dit geeft een behoorlijke geluidsoverlast Conclusie Het aspect geluid vormt geen belemmering voor de voorgenomen ontwikkeling , dit gaat dus tegen alle waarnemingen in en vinden wij als omwonende behoorlijk overlast**

3.4 * **wat gebeurt er met de beschermde diersoorten zoals de Buizerd, de Steenmarters de Uilen**

3.8.2 * De parkeergelegenheid is direct grenzend aan de inrit geprojecteerd. Deze parkeergelegenheid heeft een capaciteit van 161 parkeerplaatsen. Aangezien er gemiddeld 50 auto's naar een crematie komen is het aantal parkeerplaatsen ruim voldoende. Het totaal aantal parkeerplaatsen in het plangebied is 161. Uitgaande van een gemiddelde autobezetting van 3 personen zijn er 483 mensen per dienst mogelijk. Met de voorgestelde parkeerplaatsen wordt ruim voldaan aan de parkeernormen van het CROW. **Gemiddeld 50 auto's met een bezetting van 3 personen dit is in de werkelijkheid niet waar er zitten gemiddeld 2 personen in 1 auto en tijdens een condoleance komt het regelmatig voor dat alle rondom liggende wegen vol staan dit is zeker in de winterperiode een zeer gevaarlijke situatie. Daarnaast 50 auto's x 4 zijn er 200 dan heb je dus absoluut geen goede doorstroming meer . Er rijden nu zelfs lijkwagens met een zwaailicht in het midden van de Batendijk en gaan absoluut niet aan de kant.kortom een behoorlijke overlast.**

Bodemonderzoek

6.2 * Verhoogd gehalte fosfaat ter plaatse van deellocatie A - Actualisatie Ter plaatse van boringen 009 en 011 is de nulsituatie nooit vastgesteld. Gelet op de bijmengingen (sporen bot) is het aannemelijk dat dit verhoogde gehalte aan fosfaat is veroorzaakt door de bedrijfsmatige activiteiten

(strooiveld). Verder is geen sprake van bodemverontreiniging, en de gehalten aan uitloogbaar fosfaat overschrijden de grenswaarde niet. Mogelijk zijn hier mitigerende maatregelen vereist, zoals het tijdelijk buiten gebruik stellen van dit strooiveld of het afplaggen van de toplaag. De uiteindelijke beslissing hierover is aan het Bevoegd gezag (gemeente Berkelland). Dit is nogal een open eind en gezien de ervaringen graag hier een definitief besluit voor en eindatum voor

5.1.2e beweert dat er uitgebreide mededelingen zijn gedaan in de buurt er dat er geen bezwaar is gemaakt wanneer heeft dit plaats gevonden ons niet bekend nl. We hebben als buurt inderdaad een bijeenkomst gehad op uitnodiging van 5.1.2e het kan heel goed mogelijk zijn dat hier tussen neus en lippen medegedeeld is dat ze aan het groeien zijn maar er is zeker geen berichtgeving geweest over deze enorme uitbreiding lat staan dat we hierop hebben kunnen reageren.

Ontwerpbesluit

Artikelnummer

6.18 *van het Besluit omgevingsrecht (Bor) bepaalt dat deze verplichting ook geldt bij de voorbereiding van een omgevingsvergunning die wordt verleend met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 3° van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Dit vooroverleg heeft niet plaatsgevonden omdat het hier enerzijds gaat om een lokaal belang en anderzijds zijn er geen andere belangen dan al gewaarborgd in het geldende bestemmingsplan zijn die in het geding komen. Ook in dit artikel wordt gesproken over Lokaal belang, Dit geldt tevens voor de opmerking Fysiek verandert er niets omdat het om Lokaal belang gaat bij deze aantallen is het een verdienmodel Kortom het is een verdienmodel geworden en geen enkel plaatselijk belang meer

Specifieke voorschriften ten aanzien van de bodem

Bij deellocatie A is een verontreiniging van de bodem ontstaan. U dient dit verontreinigend stuk grond-buiten gebruik te stellen of de toplaag af te plaggen. U kunt zelf bepalen welke van de twee maatregelen u uitvoert graaag een termijn met datum

Opmerkingen Wet natuurbescherming

Uilen, Buizerd, is daar onderzoek naar gedaan en waar vind ik dat terug

Daarnaast zijn we bijzonder teleurgesteld in de gemeenteraad er is ons vanalles beloofd wat betreft kleinschaligheid , beplanting , geen overlast, en ja hoor de gemeenteraad gaat binnen afzienbare tijd akkoord met de uitbreiding en alle overlast die dit met zich mee brengt.

5.1.2e

Handtekening

5.1.2e

Stempel voor ontvangst

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Beschrijving	Pagina('s)
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	2 3 6 7 8 9 10

Formuliersversie
2020.01

Aanvraaggegevens

Algemeen

Aanvraagnummer	7903279
Aanvraagnaam	Hart van Berkelland
Uw referentiecode	2301

Ingediend op	29-06-2023
Soort procedure	Onbekend

Projectomschrijving	Wijzingen aantallen crematies.
Opmerking	geen
Gefaseerd	Nee
Blokkerende onderdelen weglaten	Nee
Kosten openbaar maken	Nee
Bijlagen die later komen	-
Bijlagen n.v.t. of al bekend	-

Bevoegd gezag

Naam:	Gemeente Berkelland
Bezoekadres:	Marktstraat 1 7271 AX Borculo
Postadres:	Postbus 200 7270 HA Borculo
Telefoonnummer:	0545-250 250
E-mailadres:	info@gemeenteberkelland.nl
Website:	www.gemeenteberkelland.nl
Contactpersoon:	Team Dienstverlening, tel. 0545-250 250

Overzicht bijgevoegde modulebladen

Aanvraaggegevens

Locatie van de werkzaamheden

Werkzaamheden en onderdelen

Handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening

- Handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening

Bijlagen

Locatie

1 Adres

Postcode	7273PG
Huisnummer	2
Huisletter	-
Huisnummertoevoeging	-
Straatnaam	Groenloseweg
Plaatsnaam	Haarlo
Gelden de werkzaamheden in deze aanvraag/melding voor meerdere adressen of percelen?	☐ Ja ☒ Nee

3 Toelichting

Eventuele toelichting op locatie	Het betreft een Crematorium
----------------------------------	-----------------------------

Handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening

1 Handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening

Met welke regels voor ruimtelijke ordening zijn de voorgenomen werkzaamheden in strijd?

- Bestemmingsplan
- Beheersverordening
- Exploitatieplan
- Regels op grond van de provinciale verordening
- Regels op grond van een AMvB
- Regels van het voorbereidingsbesluit

Beschrijf hoe en in welke mate de voorgenomen werkzaamheden in strijd zijn met de regels voor ruimtelijke ordening.

Wijziging capaciteit aantallen crematies op jaarbasis.

Beschrijf het huidige gebruik van de gronden of het bouwwerk.

Crematorium

Beschrijf het beoogde gebruik van de gronden of het bouwwerk.

Crematorium met hogere capaciteit

Beschrijf de gevolgen van het beoogde gebruik voor de ruimtelijke ordening.

-

Is het beoogde gebruik tijdelijk van aard?

- Ja
- Nee

Hebt u een rapport nodig waarin de archeologische waarde van het terrein dat zal worden verstoord in voldoende mate is vastgelegd?

- Ja
- Nee

Wordt er afgeweken van het exploitatieplan?

- Ja
- Nee

Geef aan waarom en de mate waarin wordt afgeweken van het exploitatieplan.

Verhoging van de capaciteit van het crematorium. Aantallen verhogen van 800 naar 1300 op jaarbasis. Zie rapportage Antea.

Bijlagen

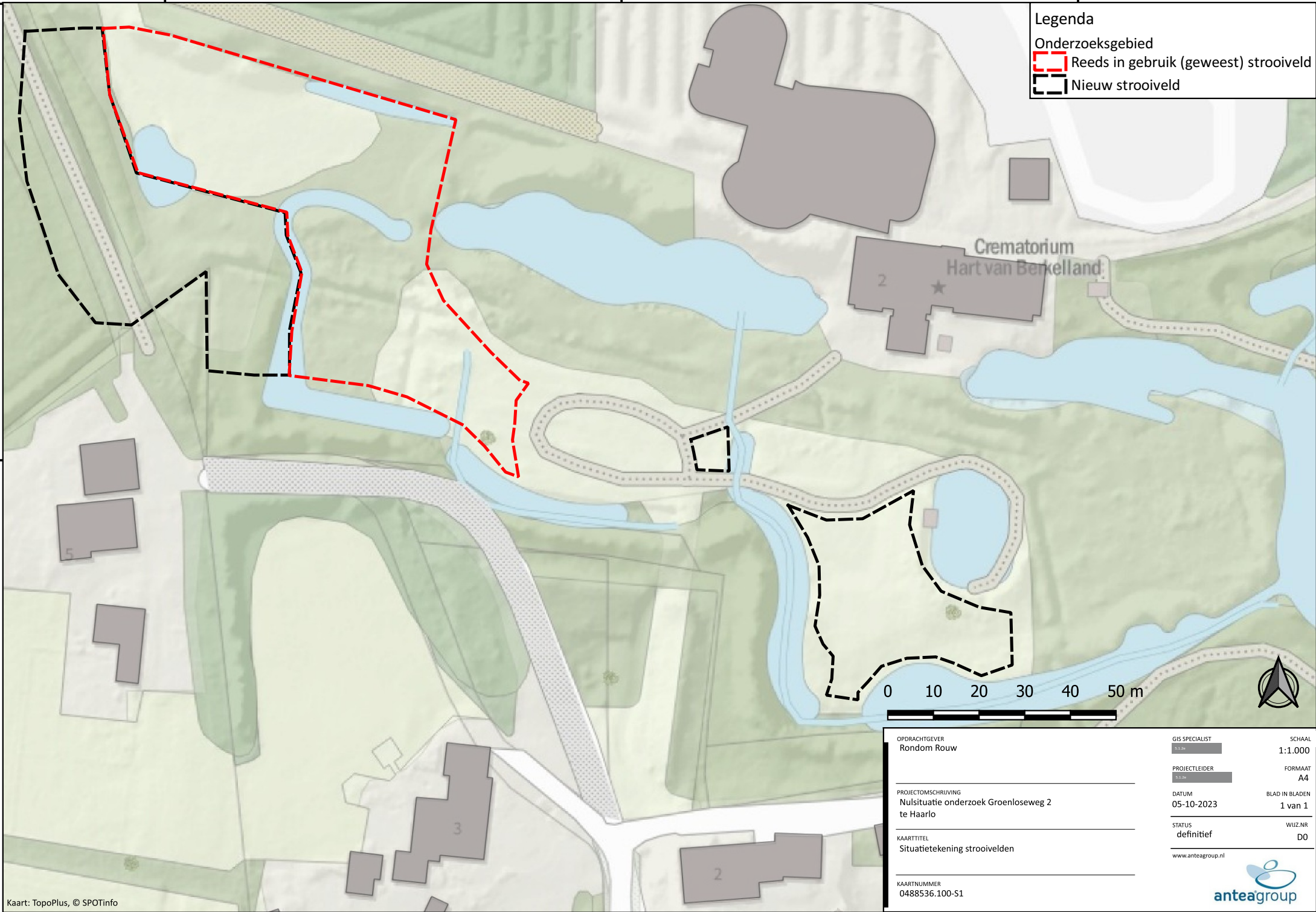
Formele bijlagen

Naam bijlage	Bestandsnaam	Type	Datum ingediend	Status document
bouwing_Crematorium- _Berkelland_rev_1_pdf	230620 - Ruimtelijke onderbouwing Crematorium Berkelland rev 1.pdf	Gegevens Handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening	29-06-2023	In behandeling

Legenda

Onderzoeksgebied

- Reeds in gebruik (geweest) strooiveld
- Nieuw strooiveld

OPDRACHTGEVER
Rondom Rouw

PROJECTOMSCHRIJVING
Nulsituatie onderzoek Groenloseweg 2
te Haarlo

KAARTTITEL
Situatietekening strooivelden

KAARTNUMMER
0488536.100-S1

GIS SPECIALIST
S. J. de Vries

PROJECTLEIDER
S. J. de Vries

DATUM
05-10-2023

STATUS
definitief

www.anteagroup.nl

SCHAAL
1:1.000

FORMAAT
A4

BLAD IN BLADEN
1 van 1

WIJZ.NR
D0

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1